

Sygn. akt IV U 504/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Płaczek

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania M. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 26 marca 2014 roku nr (...)

w sprawie M. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu M. T. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 3 grudnia 2013 roku na okres 18 miesięcy;
2. ustala, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt IV 504/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 19 września 2014 r.

Decyzją z dnia 26.03.2014 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) odmówił M. T. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 14.03.2014r. stwierdziła, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji M. T. kwestionował trafność orzeczenia Lekarza Orzecznika oraz Komisji Lekarskiej ZUS, domagał się zmiany decyzji i przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy uzasadniając, iż stan jego zdrowia nie pozwala mu na podjęcie pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Stan faktyczny sprawy przedstawia się następująco:

M. T. , urodzony w dniu (...)r., posiada wykształcenie podstawowe i zdobył kwalifikacje montera urządzeń telekomunikacyjnych. Pracował jako palacz c.o., robotnik gospodarczy, gospodarz budynku . W okresie od 1.02.2000r. do 30.11.2017r. zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy w firmie zajmującej się utrzymaniem zieleni i pracami porządkowymi jako gospodarz domu. W okresach od 18.08.2008r. do 30.11.2008r. i od 5.12.2008r. do 24.12.2008r. zatrudniony był jako pracownik gospodarczy w (...) w B. . Od 2.08.2010r. do 3.06.2013 r. opłacał składki z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej . W ramach tej działalności wykonywał na rzecz spółdzielni mieszkaniowej usługi sprzątania i odśnieżania, pracując fizycznie i nie zatrudniając żadnego pracownika. Od dnia 4.06.2013r. do 2.12.2013r. pobierał zasiłek chorobowy . W dniu 4.11.2013r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W orzeczeniu z dnia 19.02.2014r. lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy. Komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 25.02.2014r. podtrzymała stanowisko lekarza orzecznika ZUS.

dowód: akta rentowe ZUS O/T.

U odwołującego się stwierdzono obustronne zwyrodnienie stawów biodrowych z zaawansowanymi zmianami po stronie lewej oraz zwyrodnienie kręgosłupa lędźwiowo- krzyżowego z dyskopatią , a także koślawość stawów skokowych. Leczy się systematycznie z powodu bólów stawu biodrowego lewego oraz kręgosłupa lędźwiowego. W badaniu przez biegłego lekarza stwierdzono znacznego stopnia ograniczenie ruchomości w stawie biodrowym lewym , z nasilonym bólem stawu i upośledzeniem chodu . Ubezpieczony utyka na stronę lewą i odciąża lewy staw biodrowy używając laski po stronie prawej. Ponadto zgłasza bóle kolana lewego , które najpewniej występują jako następstwo patologii stawu biodrowego lewego. Radiologicznie stwierdzono krytyczne zwężenie szpary stawu biodrowego lewego oraz zwężenie szpary stawu biodrowego prawego. Badany zakwalifikowany jest do alloplastyki biodra lewego z terminem na rok 2015. Dolegliwości bólowe kręgosłupa lędźwiowo - krzyżowego ograniczające ruchomość w niewielkim stopniu z radiologicznie zaznaczoną dyskopatią na dwóch poziomach samodzielnie nie powodują niezdolności do pracy. Koślawość stawów skokowych z płaskostopiem obustronnym zaburza sprawność chodu i jako czynnik dodatkowy powoduje ograniczenie sprawności badanego . Ze względu na długo toczący się proces chorobowy , nie ustępujące dolegliwości bólowe oraz pogarszającą się funkcję stawu, należy uznać , że okres zasiłku chorobowego w czasie , którego badany leczył się i nie obciążał układu ruchu pracą fizyczną nie poprawił jego funkcjonowania w stopniu umożliwiającym powrót do wcześniej wykonywanej pracy. Zmiany w stawie biodrowym są nieodwracalne i badany może uzyskać sprawność jedynie po leczeniu operacyjnym. Badany oczekuje w kolejce do zabiegu zaplanowanego na 2015 rok. Ze względu na zaawansowanie schorzenia, postępujący ich przebieg , narastającą niesprawność , brak poprawy pomimo stosowanego leczenia zachowawczego , odwołujący się jest częściowo niezdolny do pracy na okres 18 miesięcy liczony od 3.12.2013r. tj. po wyczerpaniu okresu zasiłkowego.

dowód: - opinia biegłego lekarza reumatologa z dnia 25.06.2014r. wraz z opinią

uzupełniającą z dnia 4.08.2014r. k 8-9, 15

Sąd, ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie, podzielił wnioski płynące z opinii biegłego lekarza reumatologa A. D., albowiem opinia ta sporządzona została w sposób rzetelny, po osobistym przebadaniu ubezpieczonego oraz szczegółowej i wszechstronnej analizie dokumentacji zgromadzonej w aktach rentowych, przy czym biegły legitymowała się fachową wiedzą oraz odpowiednim doświadczeniem zawodowym. W ocenie Sądu, dokonana przez biegłą diagnoza schorzeń zdiagnozowanych u wnioskodawcy jest prawidłowa, zaś wnioski płynące z opinii korespondują ze zgromadzoną dokumentacją medyczną oraz bazują na wynikach przeprowadzonych badań, co czyni opinię wewnętrznie spójną i logiczną .

Żadna ze stron postępowania nie zgłosiła zastrzeżeń pod adresem tej opinii .

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione.

Stosownie zaś do art. 57 ust 1 powołanej ustawy, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit.a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (art. 12 ust. 1). Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (art.12 ust.2), zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 3). Zgodnie z art.13 ustawy, przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędną sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W przedmiotowej sprawie, ubezpieczony spełniał przesłanki dotyczące wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego (art. 57 ust 1 pkt. 2 w zw. z art. 58 ustawy) , a sporna była jedynie przesłanka w postaci niezdolności do pracy. Dla stwierdzenia częściowej niezdolności do pracy (art. 12 ust. 1 i 3 ustawy) decydująca jest nie tylko utrata możliwości wykonywania dotychczasowej pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu, ale także brak rokowania odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2007 r. II UK 156/06 OSNP 2008/3-4/45 .) W przypadku wnioskodawcy ze względu na stan zdrowia, istnieją znaczne ograniczenia w wykonywaniu pracy dotychczasowej (palacza, pracownika gospodarczego) , pracy fizycznej polegającej na sprzątanii i odśnieżaniu wykonywanej w ramach działalności gospodarczej , a także jakiegokolwiek innej pracy fizycznej . W zakresie tych prac , schorzenia układu ruchu w świetle opinii biegłej, czynią go częściowo niezdolnym do pracy .

Warto podkreślić, iż opinia biegłej, która była podstawą zasadniczych ustaleń w przedmiotowej sprawie nie była kwestionowana przez organ rentowy w toku postępowania. „ W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych organ rentowy ma pozycję strony (art. 477¹⁰ § 1 k.p.c.), więc powinien przejawiać odpowiednią aktywność dowodową między innymi wobec treści dowodu z opinii biegłych lekarzy sądowych, a w przeciwnym razie ponosi negatywne skutki prawne swej bierności, polegające zwłaszcza na zmianie wydanej decyzji czy oddaleniu wniesionego środka zaskarżenia” (tak. SN w wyroku z dnia 30.03.2000 r. II UKN 444/99 OSNP 2001/17/543).

Przepis art. 13 ustawy nakazuje, aby celowość przekwalifikowania zawodowego ustalić biorąc pod uwagę charakter dotychczasowej pracy , poziom wykształcenia , wiek i predyspozycje psychofizyczne. Biorąc zatem pod uwagę wykształcenie podstawowe , obecny wiek ubezpieczonego (...) oraz to, że wykonywał dotąd jedynie prostą pracę fizyczną , trudno zakładać , że celowe i możliwe będzie przekwalifikowanie zawodowe do innej wykwalifikowanej pracy , w szczególności nie będącej pracą fizyczną .

Reasumując, w obecnym stanie naruszenia sprawności organizmu oraz przy wskazanej niecelowości przekwalifikowania zawodowego, ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 3 powołanej ustawy. Tym samym, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego, a ponadto art. 129 ust.1 i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu się prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 3.12.2013r. na okres 18 miesięcy.

Sąd stwierdził też, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, gdyż dokonał niewłaściwej oceny stanu zdrowia badanego. W tym względzie Sąd miał na uwadze przepis art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z art. 118 ust. 1 tej ustawy, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, z uwzględnieniem tego, iż w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (ust. 1a). W zdaniu drugim ust. 1a art. 118 ustawy dodano, że organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21.06.2012 r., III UK 110/11 (Legalis), błąd organu rentowego skutkujący jego „odpowiedzialnością odsetkową” może stanowić efekt błędu w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędu w ustaleniach faktycznych. Jeśli zatem wydanie nieprawidłowej decyzji w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy byłoby następstwem niewłaściwej oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie dokonanej przez lekarza orzecznika lub komisję lekarską, a więc następstwem niewłaściwych ustaleń faktycznych, to błąd taki należy uznać za błąd organu rentowego, powodujący jego odpowiedzialność na podstawie art.85 ust.1 ustawy z dnia 13.10. 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.).